

Ливаген гущер *Lacerta agilis* Linnaeus, 1758

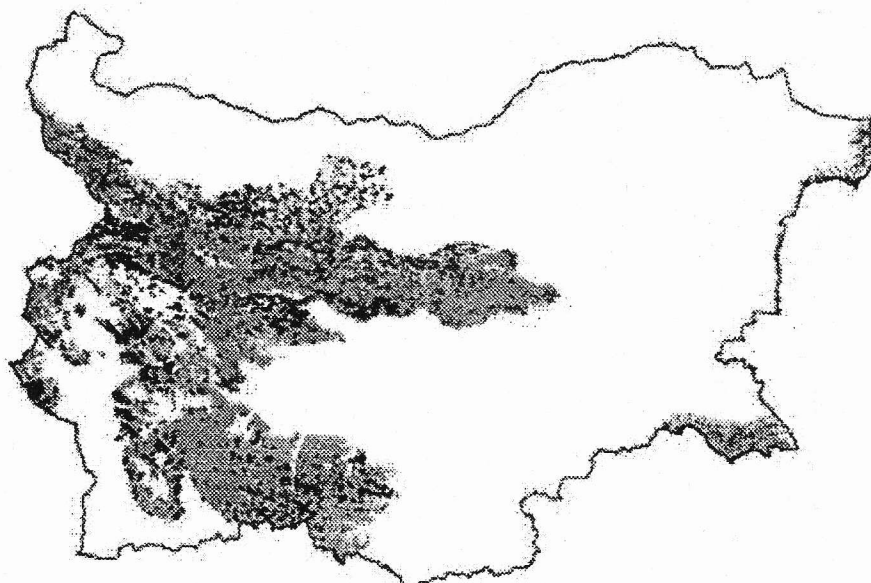
Lacerta agilis bosnica Schreiber, 1912

Lacerta agilis chersonensis Andrzejowski, 1832

A: Sand lizard Ф: Lézard des souches Н: Zauneidechse

Р: Прыткая ящерица

Разпознаване (сн. 40). L.tot. до 270 mm. *L. a. bosnica* – L.corp. при мъжките до 83 mm, при женските до 88 mm. *L. a. chersonensis* – L.corp. при мъжките до 91,5 mm, при женските до 93 mm. Интензитетът на оцветяването при мъжките се променя сезонно. Младите не се различават по окраска от възрастните. *L. a. bosnica* (сн. 40 и 42): окципиталната линия по-често цяла; супрацилиарните линии насечени на отделни петна; супрацилиарните ивици по-светли; пилеусът и гърбът кафяви целогодишно. При мъжките страните на тялото зелени; коремната страна зелена, с множество черни петънца. При

Карта 28. *Lacerta agilis*

женските страни на тялото кафяви; коремната страна варира от жълто до бежово-кремаво, без или със съвсем малко на брой черни петънца.

L. a. chersonensis (сн. 41): окципиталната линия обикновено отсъства (ако присъства е насечена или се състои от няколко отделни петънца); супрацилиарните линии непрекъснати (рядко слабо насечени); супрацилиарните ивици малко по-светли от фона на гърба, понякога изпъстрени с черни петънца. При мъжките гръбната страна в пика на размножителния период ярко тревистозелена, а преди зазимяване става почти напълно кафява; коремната страна бледозелена до зелена с повече или по-малко черни петънца (в началото и края на активния сезон сивкава). Гръбната страна при женските кафява, супрацилиарните линии личат ясно; коремната страна сивкава, рядко жълта.

Разпространение. Широко разпространен в Европа (на юг до Пиринеите, Алпите, планините в южната и средната част на Балканския полуостров, Черноморието и Кавказ). В Азия на изток достига до езерото Байкал.

Разпространение у нас (карта 28). Силно фрагментирано.

L. a. bosnica – планински райони в Западна, Централна, Югозападна и Южна България между 850 (Лозенска планина) и 2800 m н.в. (Пирин).

L. a. chersonensis – спорадично по високите полета на Западна България, изолирани находища по Северното Черноморско крайбрежие и в Странджа. Среща се от морското равнище до 1500 m н.в. (в Средна гора).

Местообитание. Тревисти райони в ниско-, средно- и високотпланинския пояс, понякога с рядка храстова растителност или каменисти участъци. Предпочита местообитания с по-висока влажност.

Биология. Дневно активен вид, като през летния сезон активността е подчертано бимодална. За укрития използва дупки на гризачи или такива, които копае сам. Храни се предимно с твърдокрили и правокрили насекоми. Броят на яйцата варира между 4 и 12 (най-често 6-8) и зависи от размера, възрастта и моментното състояние на женските, средният им размер е около 10x14 mm. Новоизлюпените са с дължина (L.tot.) около 30 mm.